

30 Αυγούστου 2016

# Η αναβάθμιση της παιδείας των υποδούλων Ελλήνων από τον Θεόφιλο Κορυδαλέα (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσια](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2bnUbMw>]

Μεγάλος αριθμός έργων του σώζονται στις βιβλιοθήκες ως χειρόγραφα (Μαθηματάρια). Τα έργα του, παρόλο που είναι γραμμένα σε αρχαϊζουσα γλώσσα, διευκολύνουν την αναβάθμιση της παιδείας. Τα σημαντικότερα έργα του:



Η Μεγάλη του Γένους Σχολή  
Πηγή: [www.tseneklidis.gr](http://www.tseneklidis.gr)

**Περί επιστολικών τύπων ή Επιστολάριον:** υπήρξε η συστηματική τυποποίηση της μορφής των επιστολών και έγινε ο κανόνας της επιστολογραφίας την περίοδο

της τουρκοκρατίας.

## **Έκθεσις Ρητορικής**

### **Έκθεσις κατ'επιτομήν της λογικής πραγματείας**

#### **Αντίρρησις εις τα κεφάλαια Κυρίλλου του Λουκάρεως**

#### **Εις άπασαν την λογικήν του Αριστοτέλους υπομνήματα και ζητήματα**

#### **Εις το περί γενέσεως και φθοράς του Αριστοτέλους. Διαίρεσις της πονητικής και τα είδη αυτής**

#### **Είσοδος Φυσικής ακροάσεως κατ'Αριστοτέλην**

**Αξιολόγηση:** Ο Κορυδαλέας συμβάλλει αποφασιστικά στην αναβάθμιση της παιδείας των υποδούλων Ελλήνων. Ιδιαίτερα δημιουργική υπήρξε η παρουσία του στην Μεγάλη του Γένους Σχολή, την οποία διευθύνει για ένα διάστημα. Την ανώτατη εκπαίδευση, την Μεγάλη του Γένους Σχολή, που ήταν αναγκαστικά εκκλησιαστική, την κοσμικοποιεί σε ένα βαθμό. Τη «μετεξελίσσει» και σε ανθρωπιστική, αφού οδηγούσε πλέον τους σπουδαστές της σε μια μέθοδο στοχασμού, που κριτήριό του είναι το προϊόν της ανθρώπινης προσπάθειας για έρευνα και όχι κάτι δεδομένο από την αυθεντία[2]. Προσφέρει υπηρεσίες, κυρίως, στη φιλοσοφική παιδεία, επειδή στη διδασκαλία τού Αριστοτέλη συνδυάζει -όπως ο δάσκαλός του Κρεμονίни- την ερμηνεία τού τυπικού βυζαντινού αριστοτελισμού με το νέο πνεύμα ελευθεροφροσύνης του δυτικού ουμανισμού, δηλαδή με την ανάπτυξη ενός νέου φρονήματος απαλλαγμένου από προκαταλήψεις, στερεότυπα, φανατισμό και δογματισμό.

Θεολογικά όμως ο Κορυδαλέας υπήρξε πάντοτε ύποπτος, αν όχι αμφίβολος[3] - είχε κατηγορηθεί από τον μαθητή του Μελέτιο Συρίγο (1566-1664) όχι μόνο ως «Καλβινιστής» αλλά και ως αθεϊστής. Καθαιρέθηκε τρεις φορές από την Ορθόδοξη Εκκλησία για τις «αποκλίσεις» του. Η ιδιορρυθμία του χαρακτήρα του που κυριαρχείται από έντονα και εναλλασσόμενα πάθη -όπως τα παρουσιάζει ο μαθητής του Αναστάσιος Γόρδιος (1654-1729)- επηρεάζουν αποφασιστικά την όλη διδακτική του δραστηριότητα και παρουσία[4].

**Επιμύθιο:** Ο Κορυδαλισμός, αν και αποδοκιμάστηκε από τους πιο φωτισμένους δασκάλους τους γένους του 19<sup>ου</sup> αιώνα και έγινε συνώνυμο της σχολαστικής φιλοσοφίας, εντούτοις το έργο του Κορυδαλέα επέζησε στην ελληνική εκπαίδευση.

[2] «Νεοελληνικός Διαφωτισμός» στο *Θέματα νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές* (Αθήνα, εκδοτικός οίκος ΟΕΔΒ, 1991)48.

[3] Κ.Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός* (Αθήνα: εκδοτικός οίκος Ερμής, 1983)36.

[4] Β. Φειδάς, «Κορυδαλεύς, Θεόφιλος» στην εγκυκλοπαίδεια *Το Βήμα Πάπυρος - Λαρούς- Μπριτάννικα* τόμος 35<sup>ος</sup> (Αθήνα: Εκδόσεις Πάπυρος, 1997)229. Μεγάλο μέρος του κειμένου στηρίχτηκε σε αυτό το λήμμα.